

Merle Must

Inimesed saavad veebi-lehel rahvakogu.ee teha oma ettepanekuid viie valdkonna muutmiseks.

Tänasest jaanuari lõpuni saavad kõik kodanikud sisestada presidendi initsiatiivil tekkinud rahvakogu internetikeskkonda oma ettepanekuid erakonnaseaduse ja valimisseaduste muutmiseks.

Veebilehel rahvakogu.ee on ID-kaardiga sisse loginud inimestel võimalus esitada piiramatu arv ettepanekuid viie valdkonna kohta. Nendeks on valimissüsteem, erakondade töö korraldus, erakondades ja laiemalt poliitikas liikuv raha ja selle annetamine, aruandluse ja kontrollimise viisid, samuti kodanike võimalus osaleda poliitika kujundamises valimistevahelisel ajal ning avaliku sektori ametikohtade seotus parteidega.

Rahvakogu sisuga tutvumiseks pole vaja end ID-kaardiga tuvastada, ka lähevad ettepanekud üles rahvakogu Facebooki kontole.

Poliitikauuringute keskuse Praxis analüütikute töö lihtsustamiseks tuleks iga ettepanek vormistada eraldi postitusena, mille pikkus on kuni 2000 tähemärki ehk umbes üks A4 lehekülge teksti. Ettepanekus võiks olla ka põhjendus selle kohta, millise probleemi põhjuseid see kõrvaldab või mille tagajärgi leevendab ning millised tagajärjed sel võiks olla.

Ettepanekuid võib sisestada ja neid kommenteerida ka vene keeles. Korruga pole kaht samasugust nii eesti- kui ka venekeelset keskkonda, kuid ekspertide töö hõlbustamiseks tõlgitakse ja süstematiseeritakse venekeelsed ettepanekud hiljem eesti keelde.

Moderator jälgib

Ettepanekuid ja kommentaare modereeritakse ning moderaatoril on õigus selgituse ja põh-jenduseta kustutada kõik sis-sekanded, mis sisaldavad sõimu, roppusi, viha õhutamist ja üleskutseid Eesti riigi hävi-tamiseks.

Kui ettepanek või kommentaar on juba lisatud, ei saa seda kustutada, kuid selle esitaja võib märkida kommentaari-de rubriigis, et soovib ettepaneku tagasi võtta.

See, et esitatud ettepanek ka seaduseks saab, on täiesti võimalik, kui see läbib eksper-tide analüüsi, avaliku arutelu ja jõuab ametliku ettepaneku kujul parlamenti. Siiski on sea-duste menetlejaks ja vastuvõt-jaks riigikogu, niisiis ongi rah-vakogu töösse juba algusest kaasatud parlamendierakonnad ja tähtis on koostöö riigi-kogu põhiseaduskomisjoniga. Rahvakogu korraldajad ja ette-panekute tegijad eeldavad, et riigikogu suhtub kirjeldatud protsessi käigus koondatud ja kujundatud ettepanekutes-se tõsiselt ja vastutustundega.

Rahvakogu näol on tege-mist ühisloome meetodiga ehk süsteemiga, mida kasu-tati mõne aasta eest Islandi uue põhiseaduse koostami-sel. Seega, kui tavaliselt tulevad ideed ja ettepanekud sea-duste muutmiseks valitsusest ja riigikogust või põhiseaduse puhul ka presidendilt, siis see-kord sõnastab rahvas teemad ja viisid, kuidas tuleks seadu-si muuta.

Rahvakogu on loodud pre-sident Toomas Hendrik Ilve-se algatusel ja selle praktilise korralduse eest vastutab SA Eesti koostöö kogu. Ühisloomeprotsessi ja veebikeskkonna valmistas ette-töörühm, kuhu kuuluvad teiste hulgas mõttekoda Praxis, vabaühenduste liit EMSL, e-Riigi Aka-deemia, presidendi mõttekoda, rahvuste ümarlaud, Eesti koostöö kogu, Harta 12 auto-rite esindajad, Eesti väitlusselts, Domus Dorpatensis ja parla-mendis esindatud erakonnad.

Rahvakogu tööpõhimõtted

Iga kodanik saab sisestada internetilehele ettepanekuid erakonnaseaduse ja valimisseaduste muutmiseks.

Veebruaris sõeluvad Praxise analüütikud ettepanekud teemade kaupa „kimpudesse” ning koostavad vahearuande.

Erakonnapoliitika ja valimiskorra eksperdid lisavad "kimpudele" oma neutraalse kommentaari ja lisavad selle rakendamisega kaasneva eel-datava mõju hinnangu.

Märtsis peetakse rahva-koosolek, kus ettepanekuid ja nende mõjusid arutatakse. Arutelu tipneb enim toetust pälvinud ettepanekute vor-mistamisega.

Märtsi lõpus esitab presi-dent rahvakogu töö tulemu-se riigikogule koos ettepane-kuga muuta valimisseadusi ja erakonnaseadust.

Artikkel Eesti Päevalehe [veebilehel](#) .